

Brtec

10,0 km

O vzniku názvu vesnice

píše okresní školní inspektor a sběratel lidové slovesnosti Čeněk Habart v r.1925 toto: „Za dávných dob bývalo v lesích mnoho divokých včel, jež měly hojně medu a vosku v dutých stromech nebo rozpuklinách skalních, někdy i v děrách jako čmeláci. Místu, kde se včely usadily, říkali naši předkové „brť“; lidé, kteří uměli divokých včel vyhledati a na jiné místo přenést, se nazývali „brtníci“. Ti dávali včely do úlů ze stromův udělaných, aby si v nich spíše zvykly a postavovali nebo pokládali „brtě“ (úle) v lese. U nich zřídili si chaty k stálému obývání. Poněvadž lesy náležely zeměpánům nebo jiným vrchnostem, museli brtníci odváděti za užívání lesa ke včelařství daň zvanou „brtné“; daní tou byly hrnce medu.“

Ve vsi možnost občerstvení v hostinci „U Čapků“.

Kamenné mlaty

Na půdě č.p. 7 nalezen za trámem „hromový klín“ – pravěký nástroj z šedozelené břidlice. Kamenné sekerky, které lidé nalézali porůznu v zemi nebo je vyplavila voda, nazývali „hromové klíny“. Domnívali se, že spadly z nebe, když hrom uhořel; proto prý byly často tak hluboko v zemi zaryté. Příkládali jim kouzelnou a léčivou moc: zažehnávali jimi leckteré nemoci lidem i zvířatům, potírali jimi chorá místa a říkali při tom čarovná slova. „Hromovými klíny“ léčili též úbytě (tuberkulózu) a práškem z roztlučených klínů pomáhali šestinedělkám ke zdraví. Uschovávali je i jako prostředek proti hromu a k zažehnutí krupobití. Byli přesvědčeni, že do jejich chalupy hrom neuhodí, zastrčí-li na půdě do střechy „hromový klín“.

Všechny kamenné sekyrky a mlaty, nalezené u nás i v sousedních okresech, pocházejí z mladší doby kamenné čili neolitické (t.j. z doby více než 2000 let před Kristem). Nejnápadnější je téměř na všech zde nalezených sekerkách kámen, z něhož byly zhotoveny: je to obyčejně tmavozelená nebo šedozelená břidlice, tedy kámen, jaký se u nás nikde nevyskytuje. Tím vzniká domněnka, že sem potulní lovci tyto zbraně přinesli odjinud, anebo je od jiných – snad od kupců – dostali výměnou.

„Čambula“

je místní název pro vrch Pahrbek (627 m), z něhož je kruhový rozhled po širokém okolí.

Ze zajímavých ptáků zde můžeme spatřit stepního dravce **pilicha šedého** (*Circus cyaneus*) z čeledi krahujcovitých a dva zástupce čeledi ůhýkovitých.

Ůhýk obecný (*Lanius collurio viz obrázek*) je známý svým zvykem vytvářet si zásoby na horší časy tím, že brouky, kobylky nebo jiný hmyz napichuje na ostny trnitých keřů. Umí také napodobovat zpěv jiných ptáků. Hnízdí v houštinách na mezích a na okrajích lesa, od srpna do května zimuje v tropické a jižní Africe.

Příbuzný **Ůhýk šedý** (*Lanius excubitor*) je jediným ůhýkem, který u nás zůstává i přes zimu. Živí se hlavně hraboši a s přebytky potravy nakládá podobně jako ůhýk obecný: můžeme tedy najít drobné hlodavce, ba i ještěrky, napíchané na větvičkách.

Cesta pokračuje po silnici a odbočuje vlevo přes louky k lesu Hájetina. Odbočka na Čambulu je vpravo za vesnicí.